

Андреа Улф

ОТКРИВАТЕЛЯТ НА ПРИРОДАТА
Новият свят на Александър фон Хумболт

София, 2018

Преводът е направен по изданието:
ANDREA WULF
THE INVENTION OF NATURE
ALEXANDER VON HUMBOLDT'S NEW WORLD
Alfred A. Knopf · New York

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © 2015 by Andrea Wulf

© Светлозара Лесева, превод, 2018
© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0337-0 (твърда)
ISBN 978-619-01-0347-9 (мека)

АНДРЕА УЛФ

ОТКРИВАТЕЛЯТ НА
ПРИРОДАТА

— НОВИЯТ СВЯТ НА —
АЛЕКСАНДЪР ФОН ХУМБОЛТ

Превод от английски
Светлозара Лесева

На Линеа

СЪДЪРЖАНИЕ

Карти	8
Бележка от автора	15
Пролог	17

ПЪРВА ЧАСТ

ОТПЪТУВАНЕ: ЗАРАЖДАНЕ НА ИДЕИТЕ

1. Началото	29
2. Въображението и природата	41
3. В търсене на посока	55

ВТОРА ЧАСТ

ПРИСТИГАНЕТО: КОЛЕКЦИОНИРАНЕ НА ИДЕИ

4. Южна Америка	67
5. Ляносите и Ориноко	77
6. През Андите	91
7. Чимборасо	101
8. Политиката и природата	109

ТРЕТА ЧАСТ

ЗАВРЪЩАНЕ: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ИДЕИТЕ

9. Европа	127
10. Берлин	141
11. Париж	152
12. Революциите и природата	161
13. Лондон	179
14. Въртене в кръг	189

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

Влияние: разпространение на идеите

15. Завръщане в Берлин.....	205
16. Русия	216
17. Еволюцията и природата	231
18. „Космос“	250
19. Поезията, науката и природата.....	264

ПЕТА ЧАСТ

Нови светове: еволюция на идеите

20. Най-великият човек от Потопа насам	279
21. Човекът и природата.....	297
22. Изкуството, екологията и природата	313
23. Опазването на природата.....	330
Епилог	351
Благодарности.....	355
Бележка относно публикациите на Хумболт	359
Източници и библиография.....	365
Бележки.....	385
Показалец.....	453

Затворете очи, наострете слух и знайте, че от най-недоловимия звук до най-оглушителния шум, от най-простия тон до най-величавата хармония, от най-дивакия и възторжен крясък до най-тихите и разумни слова, не друг, а самата Природа ни говори и разкрива своето съществуване, своето могъщество, своя живот и своята взаимосвързаност, така че и слепият, комуто зримият свят е отнет, да може да долови в онова, което достига до слуха му, нейната безгранична жизненост.

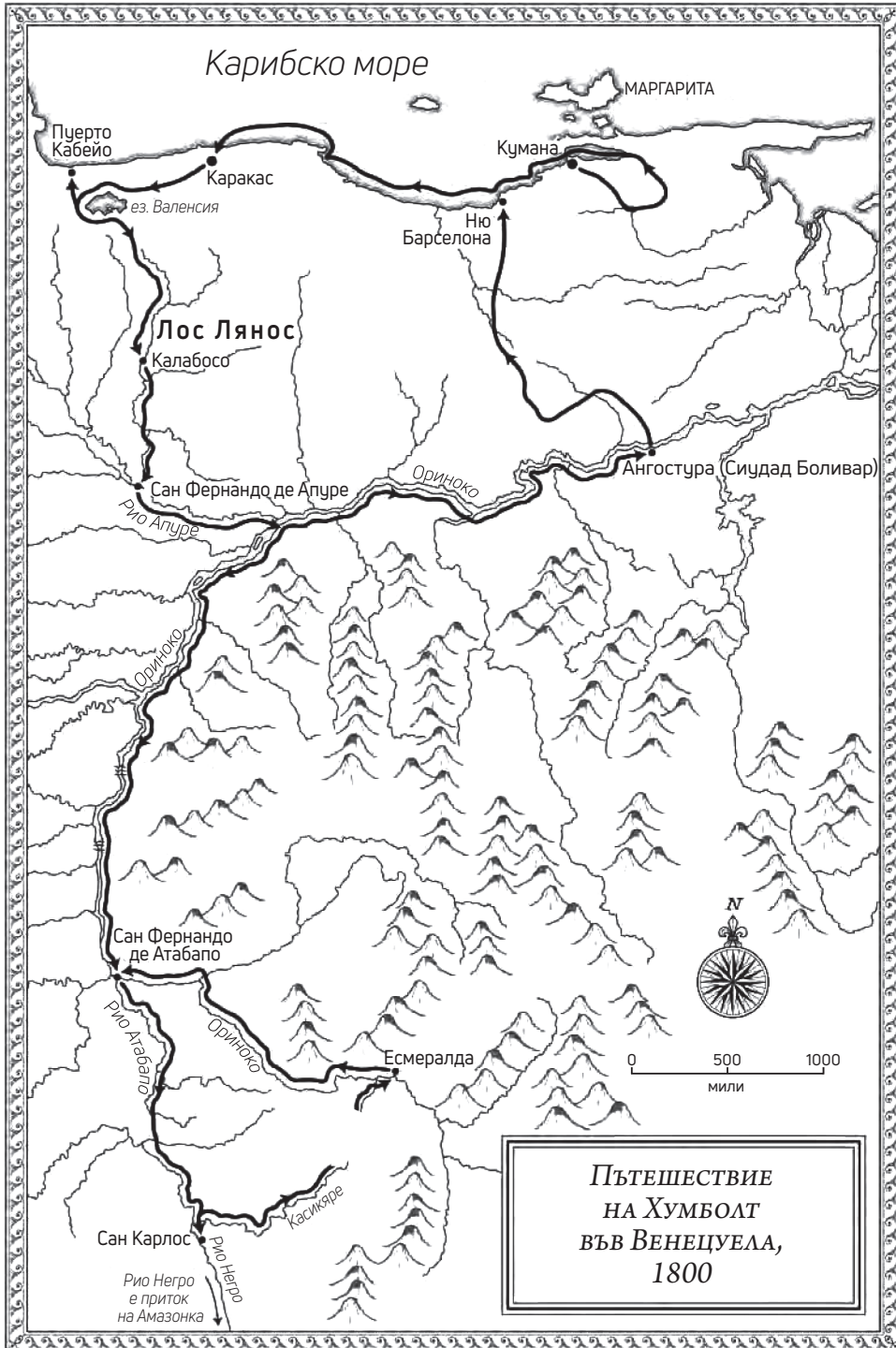
Йохан Волфганг фон Гьоте

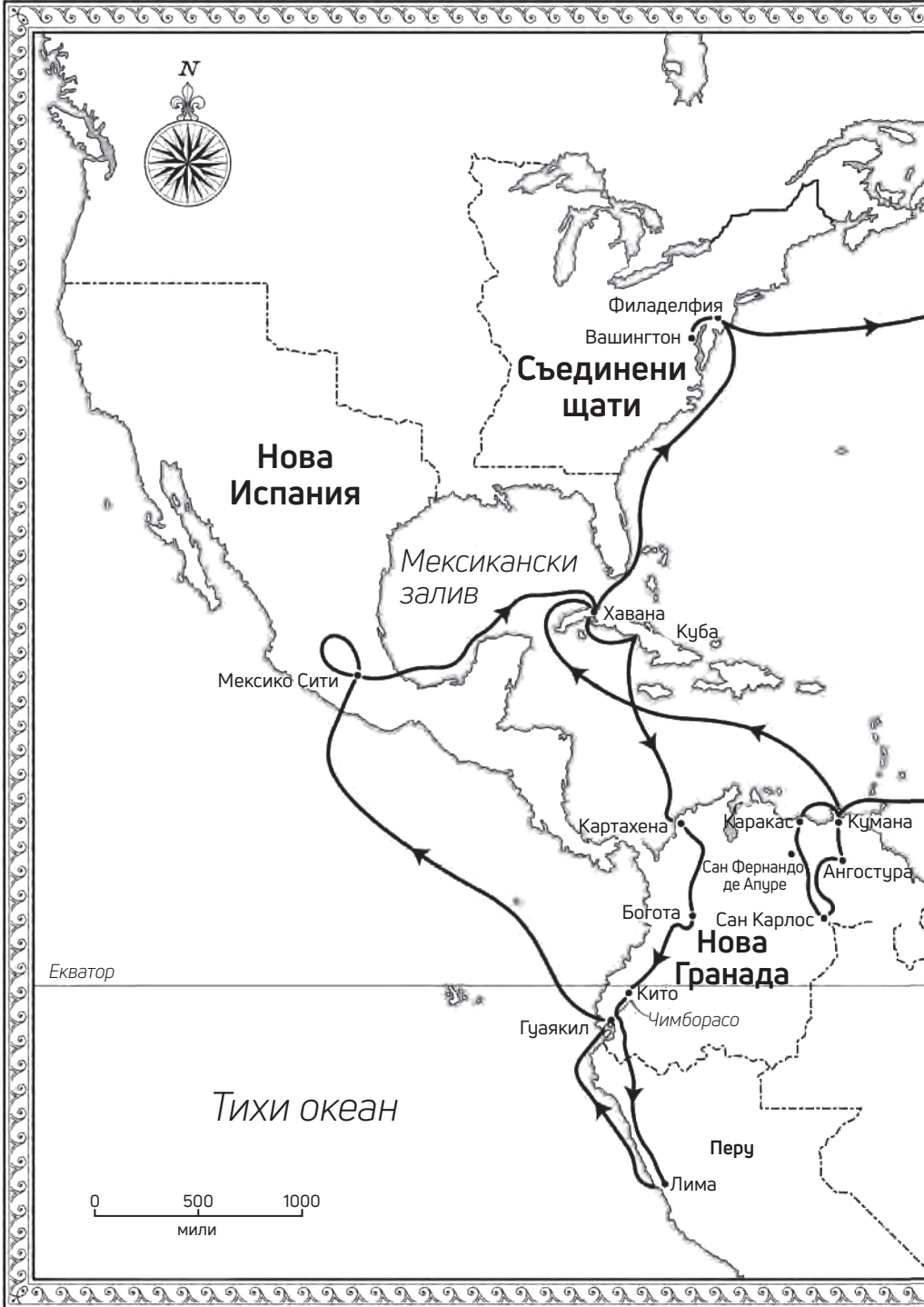
КАРТИ

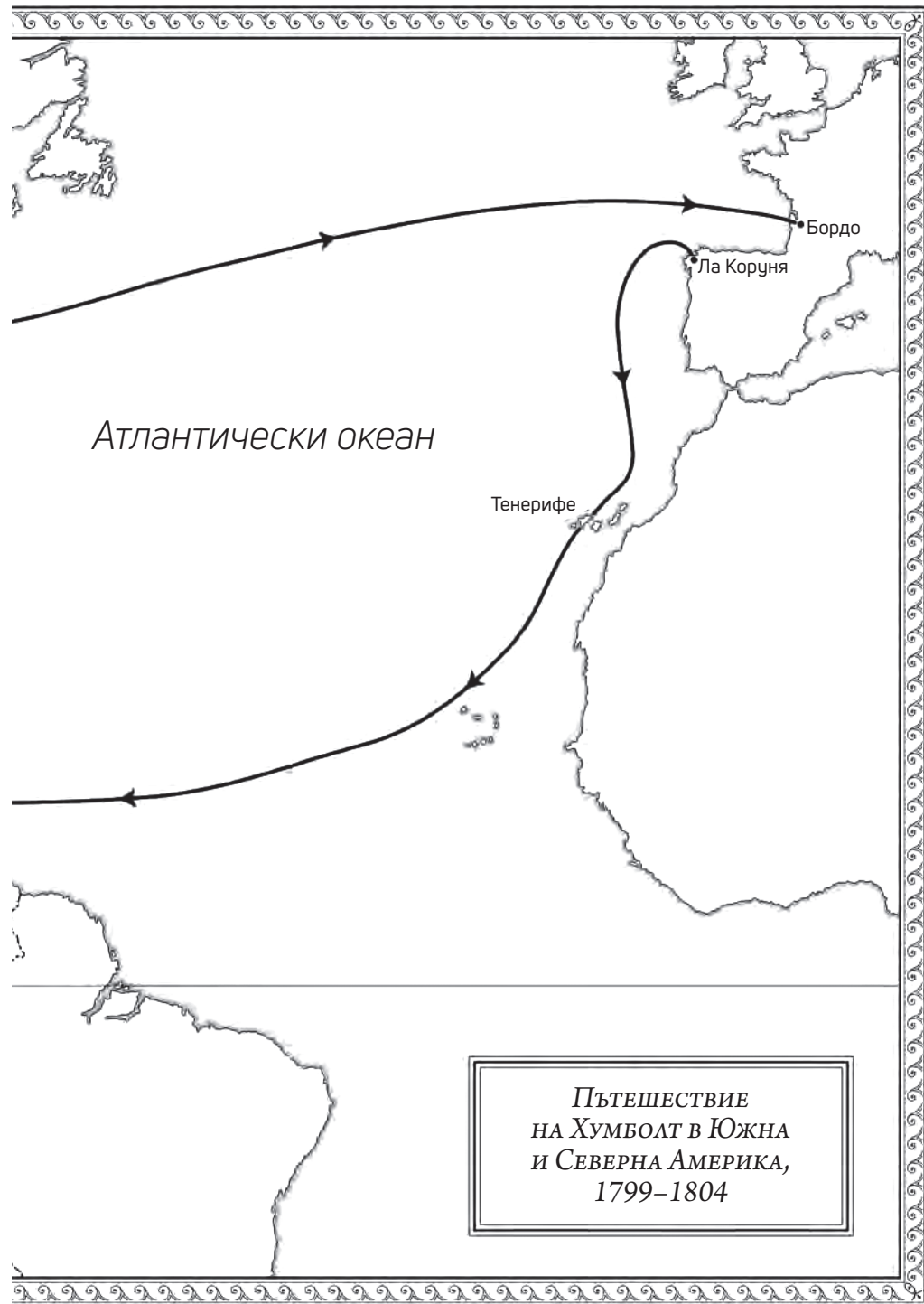

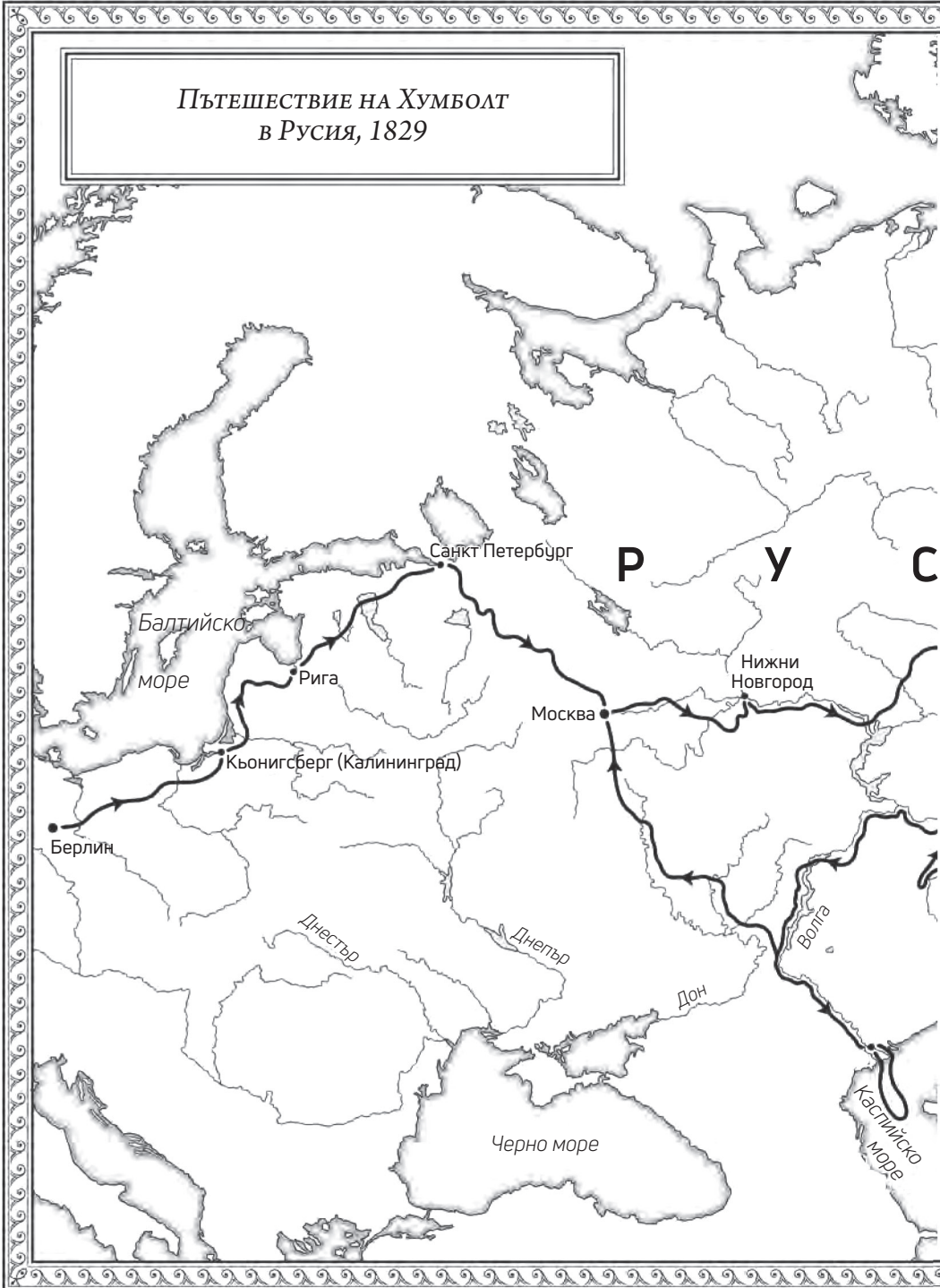
Пътешествие на Хумболт във Венецуела, 1800	9
Пътешествие на Хумболт в Южна и Северна Америка, 1799–1804	10
Пътешествие на Хумболт в Русия, 1829	12

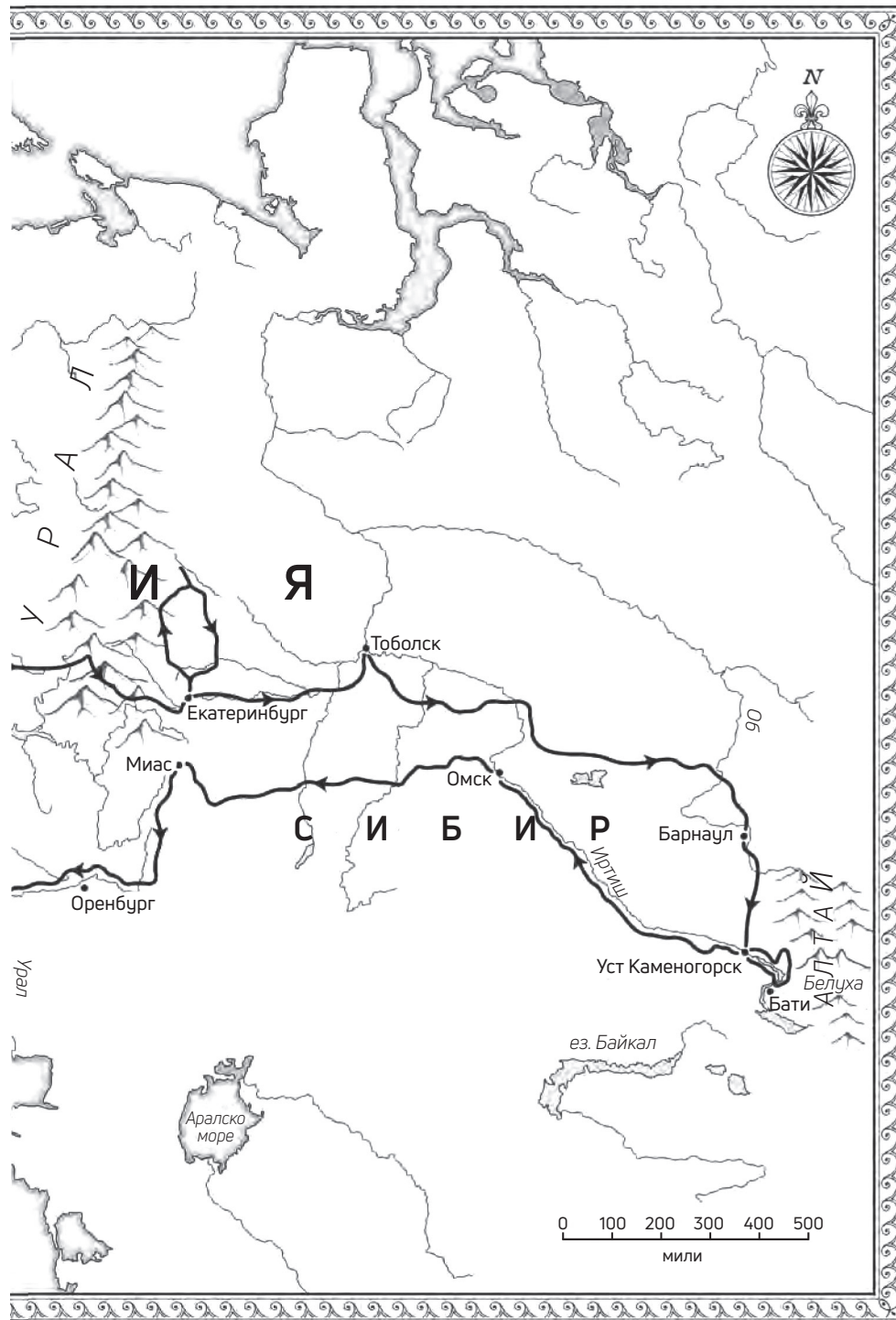

БЕЛЕЖКА ОТ АВТОРА

Книгите на Александър фон Хумболт са публикувани на множество езици. Когато съм цитирала директно от тях, съм сравнявала оригиналните немски (където са налични) издания с англоезичните издания от онова време. В случаите, когато са публикувани и по-нови преводи на английски, съм съпоставяла цитираните от мен откъси със съответствията им в по-старите издания, и ако новото издание предлага по-добър превод, съм избирала именно него (подробности в бележките в края на текста).

Понякога нито един от наличните преводи не улавя правдиво прозата на Хумболт, а друг път – липсват цели изречения, като в тези случаи съм си позволила да предложа свой собствен превод. Когато персонажи в книгата се позовават на трудовете на Хумболт, съм използвала изданията, с които са разполагали те. Чарлс Дарвин например е притежавал изданието на „Лично повествование за пътешествието в равноденствените райони на Новия свят“, публикувано във Великобритания между 1814 и 1829 г. (в превод на Хелън Марая Уилямс), докато Джон Мюър е четял изданието от 1896 г. (в превод на Е. Оте и Х. Г. Бон).